

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۳/۳۱

احسان الله ارینزی

افریقا

(قسمت چهل و پنجم)

گینی بیساو Guinea Bissau

(قسمت اول)

نام اختصاری: GB

نام رسمی: جمهوری گینی بیساو Republic of Guinea Bissau

نام جهانی: گینی بیساو Guinea Bissau

نام سابقه: گینی پرتگالی Portuguese Guinea

نوت: نام این کشور از منطقه گینی افریقای شرقی گرفته شده که در کناره خلیج گینی تا منطقه ساحل Sahel افتاده است. نام Bissau یا پایتخت بخاطری در نام کشور افزوده شده، تا از نام کشور گینی Guinea بخوبی تفکیک شود.

جغرافیای طبیعی:

موقعیت جغرافیایی: نیم کره غربی، نیم کره شمالی. کشور گینی بیساو در کناره غربی براعظم افریقا، در کنار بحر اتلس، بین طول البلد های غربی 13° - 17° و عرض البلد های شمالی 11.5° - 13° موقعیت دارد.

مساحت: 36125km² یا ۱۳۸۹۲ میل مربع (یکصد و سی و هفتمین کشور جهان). خشکه 28120km² و آب 8005km²

حدود اریعه:

شمال: سنیگال Senegal،

جنوب: گینی Guinea،

شرق: گینی (بشمول سرحد جنوبی) - 386Km،

غرب: بحر اتلس Atlantic Ocean.

گینه بیساو با خشکه 724km و با آب 350km سرحد دارد.

کوه ها: روندی Rounde، اوری ساویو Ore Suaibo و لوگاجولو Lugajole.

قلل مرتفع: روندی - 156m و فیلو کومبیرا Felo Quempera - 205m

دریاها: گیبیا Geba، فاریم Farim، کانجمباری Canjambari، مانسوا Mansoa، کومببجا Cumbija و کاروبال Corubal.

اقلیم: اقلیم گینی بیساو گرم، مرطوب و پر باران است، زیرا که بیش از نصف این کشور را جنگل ها دربر گرفته است. درین کشور از ماه جون تا نومبر در حدود ۲۰۰ الی 1000mm باران میبارد، درحالیکه میزان بارنده گی در مناطق ساحلی، به مراتب بیشتر بوده و هر سال بطور متوسط حدود ۲۰۰۰ الی 2700mm باران میبارد. باد ها در فصل بارانی گینی بیساو از سمت جنوب غرب و در فصل خشک از دسمبر تا ماه می از سمت شمال شرق بسوی این سرزمین میوزند. درجه حرارت متوسط گرما و حرارت سالانه این کشور 20C⁰ ثبت شده است.

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

سایر خصوصیات جغرافیایی: گینی بیسائو کشوری است در غرب افریقا که از سطح آب بحر ارتفاع زیاد ندارد. حفره های مناطق ساحلی این کشور با درخت و گیاهان جنگلی نوع حاره و گرم مستور میباشند، همیشه پر آب است. دریاها گینی بیسائو هر وقت آب دارند که به بحر اتلس میریزد. یک مجمع الجزایر در نزدیک گینی بیسائو موقعیت دارد که از املاک این کشور به حساب می آیند. این مجمع الجزایر متشکل از ۳۰ جزیره است که بزرگترین آنها بیساگوس Besagos و بوباک Boubague نام دارند.

بطور عموم کم ارتفاع ترین منطقه گینی بیسائو از سطح بحر (بحر اتلس) با ارتفاع صفر متر و مرتفع ترین آن در شمال شرق کشور، کومبیرا Quempera میباشد که 205m ارتفاع دارد.

جغرافیای سیاسی - بشری:

پایتخت: بیسائو Bissau. نفوس 664000 نفر (2023)،

نفوس: 2132325 (جولای - ۲۰۲۴).

خصوصیات دموگرافیکی نفوس گینی بیسائو قرار ذیل اند:

□

تراکم نفوس در 1km ²	۵۶ نفر
تراکم نفوس در یک میل مربع	۱۴۶ نفر
نفوس شهری	45%
نفوس دهاتی	55%
فیصدی شهری شدن	3.22% (۲۰۲۰ - ۲۰۲۵)
0 - 14 ساله	43.17% (مرد 417810 و زن 414105 نفر)
15-24 ساله	20.38% (مرد 192451 و زن 200370 نفر)
25 - 54 ساله	30.24% (مرد 275416 و زن 307387 نفر)
55 - 64 ساله	3.12% (مرد 29549 و زن 30661 نفر)
بالا تر از 65 ساله	3.08% (مرد 25291 و زن 34064 نفر)
تناسب جنسیت در هنگام تولد	1.03 مرد/زن
تناسب جنسیت الی 14 سالگی	1.01 مرد/زن
تناسب جنسیت از 15 تا 24 سالگی	0.96 مرد/زن
تناسب جنسیت از 25 - 54 سالگی	0.91 مرد/زن
تناسب جنسیت از 55 - 63 سالگی	1.1 مرد/زن
تناسب جنسیت بالاتر از 65 سالگی	0.7 مرد/زن
تناسب جنسیت در کل نفوس	0.96 مرد/زن
تولد در هزار نفر	۳۶/۴۵ نفر
مرگ و میر در هزار نفر	۷,۵ نفر
رشد سالانه نفوس	2.53%
مرگ میر در هزار طفل نوزاد	۴۹,۰۵ (پسران ۵۴/۸۴ و دختران ۴۳/۰۸)
اوسط عمر در کل نفوس	۶۳,۶۸ سال
اوسط عمر در مردان	۶۱,۳۵ سال
اوسط عمر در زنان	۶۵,۹۹ سال

د پانوی شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنالین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

۳,۶۹	اوسط تولدات یک زن در طول عمر
20	اوسط سن مادران در زایمان اول
667 نفر	مرگ و میر زنان در هر ۱۰۰۰۰ تولد

تقسیمات اداری: گینی بیسائو ۹ منطقه Region دارد: بافاتا Bafata، بیومبو Biombo، بیسائو Bissau، بولاما/بیبجاگوس Bolama/Bijagos، کاکیو Cacheu، گابو Gabu، اویو Oio، کوینارا Quinara و تومبالی Tombali. شهرها:

بافاتا Bafata، نفوس ۲۲۵۲۱ نفر،

گابو Gabu، ۱۴۴۳۰ نفر،

بیسورا Bissora، ۱۲۶۸۸ نفر،

بولاما Bolama، ۱۰۷۶۹ نفر،

کاکیو Cacheu، ۱۰۴۹۰ نفر.

نژاد: سیاه پوست. بالانتا 30%، فولانی 30%، مانجاکو 14%، ماندنگا 13%، پاپیل 7% و ناشناخته ها 6%
زبان: پرتگالی Portuguese (رسمی و زبان دوم مردم)، کریولو Crioulo (ترکیب زبان های پرتگالی و افریقایی جنوب غربی و سایر زبان های افریقایی)، پولر Pular (زبان فولا) و ماندینگو Mandingo.
رسم الخط: لاتین.

دین و مذهب: اسلام 46.1%، مذاهب قدیمه Folk ملی Religions - 30.6%، مسیحیت 18.9% و ناشناخته ها 4.4% (۲۰۲۰).

طرز حکومت: جمهوری نیمه ریاستی. قانون اساسی جدید گینی بیسائو روز ۱۶ می ۱۹۸۴ نافذ شده است. در مواد این قانون روزهای ۴ می و ۴ دسمبر سال ۱۹۹۱، ۲۶ فیرووری و ۶ جون ۱۹۹۳ و اواخر سال ۱۹۹۶ یک سلسله تعدیلات بمیان آمد اند. تعدیلات اخیر درین قانون به سال ۲۰۲۰ تعلق دارد.
رییس جمهور فعلی این کشور اومارو سیسوکو ایمبالو Omaro Sissoko Embalo (تولد: ۲۳ سپتمبر ۱۹۷۲؛ وظیفه: ۲۷ فیرووری ۲۰۲۰) و نخست وزیر روی دوارتی دی باروس Rui Duarte DE BARROS (وظیفه: ۲۰ دسمبر ۲۰۲۳) میباشند. رییس جمهور گینی بیسائو به اساس آرای مردم برای ۵ سال انتخاب میگردد که برای دو دوره کار کرده میتواند. انتخابات قبلی ریاست جمهوری این کشور بتاريخ ۲۴ نومبر ۲۰۲۰ صورت گرفته و انتخابات بعدی در ۲۰۲۵ دایر خواهد شد. وزرای کابینه به پیشنهاد نخست وزیر، تایید رییس جمهور توسط شورای ملی میگرددند.

شورای ملی National People's Assembly این کشور ۱۰۲ عضو دارد که ۱۰۰ نفر آن از روی لست کاندیدان احزاب سیاسی در ۲۷ منطقه مختلف از طرف مردم و ۲ نفر برای گینی های بیرون از کشور، برای ۴ سال انتخاب میگرددند. انتخابات گذشته این شورای این کشور بتاريخ 4 جون 2023 صورت گرفته و انتخابات آینده در سال 2025 دایر خواهد شد. سن رأی دهی در این کشور ۱۸ سالگی و رای دهی عام میباشند.

نظام حقوقی گینی بیسائو بر قوانین مدنی استوار است که از روی قوانین پرتگال بعد از استقلال کاپی شده و به کمک ECOWAS (اتحادیه اقتصادی کشور های غرب افریقا) اصلاح شده اند. عنعنات پسندیده مردم گینی بیسائو نیز در شکلهی نظام حقوقی این کشور نقش دارد. ستره محکمه Supreme Court عالیترین ارگان قضایی این کشور است که ۹ قاضی آن از سوی رییس جمهور انتخاب میشوند. ستره محکمه این کشور به دیوان های مدنی، جنایی، امور اجتماعی و اختلافات اداری تقسیم میشود. گینی بیسائو بعد از ستره محکمه، محکمه استیناف Court of Appeal و محاکم محلی Regional Courts دارد.

احزاب سیاسی:

حزب افریقایی آزادی گینی بیسائو و کیپ وردی - African Party for the Independence of Guinea-Bissau and Cabo Verde (رهبر: دمنینگوس سموس پیریرا Domingos Simoes Pereira)،

حزب ایتلاف دموکراتیک Democratic Convergence Party (رهبر: ویسنته فرناندز Vicente Fernandes)،

جنبش برای تعویض دموکراتیک گروه ۱۵ Movement for Democratic Alternation Group of 15 (رهبر: بریما کامارا Braima Camara)،

د پانو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

حزب دموکراتیک گینی بیسائو Democratic Party of Guinea Bissau (رهبر: نونو گومیز نابیم Nuno Gomes Nabiam)،
حزب دموکراسی جدید New Democracy Party (رهبر: مامادو آیبیا دیجالو Mamadu Iaiá Djalo)،
حزب نوسازی اجتماعی Party for Social Renewal (رهبر: البرتو نامبیا Alberto Nambeia)،
حزب جمهوری خواه پیشرفت و آزادی Republican Party for Independence and Development (رهبر: آرسئیدس گومس Aristides Gomes)،
اتحاد برای تغییر Union for Change (رهبر: آنیلو ریگالا Agnelo Regala).
گروه های فشار:
سازمان حفظ محیط زیست International League for Ecological Protection (رهبر: الحاج بوباکار دجالو Alhaje Bubacar Djalo)، اتحادیه اصناف، فعالین مدنی و مدافعین حقوق بشری و حقوق زنان.
روز آزادی: ۲۴ سپتمبر (۱۹۷۳ از پرتگال).
رخصتی ملی: ۲۴ سپتمبر، روز آزادی.
عضویت در ملل متحد UN: ۱۷ سپتمبر ۱۹۷۴
عضویت در مجامع جهانی:

ACP, AfDB, AOSIS, AU, CPLP, ECOWAS, FAO, FZ, G-77, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), MIGA, MINUSMA, NAM, OIC, OIF, OPCW, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WADB (regional), WAEMU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO.

بیرق ملی: دو پارچه افقی. بالا زرد و پایین سبز. بطرف چپ بیرق ملی گینی بیسائو یک پارچه سرخ عمودی دیده میشود که در قسمت میانه آن یک ستاره سیاه موقعیت دارد. رنگ زرد این بیرق نشاندهنده آفتاب، سبز نشاندهنده امید و سرخ نشاندهنده خون سربازان و جانبازانی است، که برای استقلال کشور نذرانه شده است.
سرود ملی: سرود ملی گینی بیسائو (این است کشور عزیز ما This is our beloved country) نام دارد که کمپوز آنرا Xiao He چینیایی در سال ۱۹۷۴ ترتیب و تنظیم نموده است. در سال ۱۹۶۳ یک گروه آزادی خواه گینی پرتگالی از چین دیدن میکرد. آنها در آن کشور یک نوع موسیقی را شنیدند که بالای عواطف و احساسات شان تاثیر عمیق بجا گذاشت. رییس هیات گینی بیسائو که در عین حال از رهبران گروه آزادی خواهی Lopes Cabra نیز بود، از تنظیم کننده گان موسیک تقاضا نمودند که برای آنها نیز کمپوزی را آماده نمایند که باعث بیداری مردم شده برای جنگ و استقلال آماده شوند.
نشان ملی: ستاره سیاه. رنگ های ملی سرخ، زرد، سبز و سیاه.